



MUSTAQILLIK G'OYANING SHAKLLANISHI

Boyto'rayev Sirojiddin

Nurbayev xurshid Erkin o'g'li

DTPI Pedagogika fakulteti

Jismoniy madaniyat talabasi :

Akhmedovdiyorbek7@gmail.com

ANNOTATSIYA: Mustaqillik g'oyasi, uning shakllanishi va rivojlanishi haqida so'z yuritiladi. Mustaqillik — har bir xalqning erkin, o'z taqdirini o'zi belgilash imkoniyatidir. Maqola shuningdek, O'zbekiston tarixi kontekstida Mustaqillik g'oyasining qanday shakllanganini, ushbu g'oyaning xalq hayotidagi o'rnini va ahamiyatini ko'rsatadi.

Kalit so'zlar: Mustaqillik, G'oya, Millat, Tarix, O'zbekiston

АБСТРАКТНЫЙ: Обсуждается идея независимости, ее становление и развитие. Независимость – это возможность каждой нации свободно определять свою судьбу. В статье также показано, как формировалась идея независимости в контексте истории Узбекистана, место и значение этой идеи в жизни народа.

Ключевые слова: Независимость, Идея, Нация, История, Узбекистан

ABSTRACT:

The idea of independence, its formation and development are discussed. Independence is the opportunity of each nation to freely determine its own destiny. The article also shows how the idea of independence was formed in the context of the history of Uzbekistan, the place and importance of this idea in the life of the people.

Key words: Independence, Idea, Nation, History, Uzbekistan

Kirish

Mustaqillik g'oyasi har bir millat uchun muhim ahamiyatga ega bo'lib, u erkinlik, rivojlanish va o'z-o'zini ifoda etish prinsiplariga asoslanadi. O'zbekiston tarixida





Mustaqillikka erishish va uni mustahkamlash jarayonlari mustaqil davlat sifatida rivojlanishda muhim rol o'ynaydi. Ushbu maqolada Mustaqillik g'oyasining shakllanishi va uning tarixiy, ijtimoiy shart-sharoitlari o'rganiladi. Shuningdek, Mustaqil O'zbekistonning ta'siri, esa o'z navbatida, kelgusi avlodlarga qanday saboqlar berishi haqida fikrlar bildiriladi.

Mustaqillik G'oyasi Shakllanishining Tarixiy Asoslari

Mustaqillik g'oyasining shakllanishi bir qancha omillar bilan bog'liq. Bu jarayonlar ichida tarixiy voqealar, ijtimoiy-siyosiy inqiloblar, milliy ongni shakllantirish va xalqaro munosabatlar alohida o'rin egallaydi.

1. Tarixiy fon

O'zbekiston tarixida mustaqillik g'oyasi qadimdan shakllana boshlagan. Xususan, buyuk ajdodlarimizning qahramonligi va ularning ozodlik uchun kurashi zamonlar davomida kelayotgan g'oyalarni doimiy ravishda yuksaltirib kelgan. Milliy qadriyatlarimiz, adabiyot va san'atdagi yutuqlar ham Mustaqillik g'oyasini shakllantirishda muhim ahamiyatga ega bo'ldi.

2. Ijtimoiy-siyosiy omillar

O'zbekiston sovet davrida, o'z milliy madaniyati va an'analarini saqlab qolishga intildi. Qizg'in kurashlar, ijtimoiy-siyosiy inqiloblar va xalq harakatlari natijasida Mustaqillik g'oyasi yanada mustahkamlandi. Mustaqillik g'oyasi, shuningdek, xalqimizning erkin fikrlash, o'z fikrini bayon qilish va o'z vataniga bo'lgan muhabbatining natijasidir.

3. Milliy ong

Mustaqillik g'oyasi xalqimizning milliy ongini, o'z tarixini anglashini va o'zligini his qilishini mexanizmi sifatida ham namoyon bo'ldi. Milliy an'analar, urf-odatlar va millatimiz tarixining o'rganilishi xuddi shu jarayonda muhim rol o'ynaydi.

Milliy g'oya — muayyan millat hayotiga mazmun baxsh etadigan, uni ezgu maqsad sari yetaklaydigan fikrlar majmui. U millatning o'tmishi, buguni va istiqbolini o'zida mujassamlashtiradi, uning tub manfaatlarini, maqsadlarini ifodalaydi. Milliy g'oya o'z mo-hiyatiga ko'ra, xalq, millat takdiriga daxldor bo'lgan, qisqa yoki uzoq muddatda hal etilishi kerak bo'lgan vazifalar va mo'ljallarni ham aks ettiradi. Masalan, o'z davrida (1941—45) fashistlar bosib olgan Fransiyada "Qarshilik ko'rsatish" g'oyasi M.g'. darajasiga ko'tarildi va Fransiyaning ozod etilishi bilan bu g'oya o'z ahamiyatini yo'qotdi. Biror g'oyaning M.g'. sifatida maydonga chiqishi millatning o'tmishi, mavjud holati bilan bevosita bog'liq. Ana shu 2 negizga tayangan holdagina u millatning qisqa vaqt va uzoq vaqtga erishish lozim bo'lgan maqsad-muddaolari va





mo'ljallarini to'g'ri ifodalay olishi mumkin. Har qanday M.g'.da umuminsoniy moqiyat mavjud bo'ladi. Ammo, aniq bir millat yoki umuman insoniyat uchun ahamiyatli bo'lgan g'oyalar ham bor. Masalan, "Milliy yarash" g'oyasi fuqarolar urushi ketayotgan davlat uchun hayotiy maz-munga ega bo'lsa, "Manfaatli hamkorlik" g'oyasi dunyoning barcha mamlakatlari uchun birdek ahamiyatlidir. Har bir xalq o'z tarixining burilish nuqtalarida, avvalo mafkura masalasini, uning o'zagini tashkil etadigan, o'ziga xos o'q, birlashtiruvchi yadro vazifasini o'taydigan ijtimoiy g'oyani shakllantirish muammosini hal etadi. Bunga esa M.g'. orqali erishiladi. M.g'. muayyan darajada insoniyat takdiriga ta'sir qiladi. M.g'.ning yosh avlodni vatanparvarlik ruhida tarbiyalash, yoshlar qalbiga insonparvarlik va odamiylik fazilatlarini, umuminsoniy qadriyatlarni singdirishda ahamiyati katta. M.g'. vositasida el-yurt birla-shadi, o'z oldiga buyuk maqsadlar qo'yadi va ularni ado etishga qodir bo'ladi.

Mustaqillik xalqimizning XX asr so'ngida qo'lga kiritgan ulkan tarixiy g'alabasi ekanini, o'n yillik mustaqil taraqqiyot hayotimizda alohida bosqich, yangi bir davr bo'lib qolishini nazarda tutib, qutlug' an'anaga aylanib qolgan eng ulug', eng aziz bayramimiz — istiqlol ayyomini keng nishonlash yurtdoshlarimizning ijtimoiy-siyosiy, ma'naviy tafakkurini yuksaltirishda, oldimizda turgan buyuk maqsadlar sari safarbar qilishda beqiyos ahamiyat kasb etishini, istiqbol rejalarini ana shu haqiqatni chuqur anglash asosida belgilash zaruratini inobatga olib, Vazirlar Mahkamasi qaror qiladi:

1. O'zbekiston Respublikasi mustaqilligining 10 yilligini nishonlashga tayyorgarlik ko'rish va uni o'tkazish respublika komissiyasi tarkibi 1-ilovaga muvofiq tasdiqlansin.
2. O'zbekiston davlat mustaqilligining 10 yilligini keng nishonlash bo'yicha dastur 2-ilovaga muvofiq tasdiqlansin.
3. Qoraqalpog'iston Respublikasi Vazirlar Kengashi, viloyatlar va Toshkent shahar hokimliklari, vazirlik, idora, uyushma va jamg'armalar mazkur dastur asosida tegishli ma'naviy madaniy, ma'rifiy tadbirlar rejasini ishlab chiqsin va o'n kun muddatda Vazirlar Mahkamasiga kiritsin.
4. O'zbek milliy davlatchiligi tarixini, uning taraqqiyot bosqichlari hamda ilmiy-nazariy masalalarini o'rganish borasidagi ishlarni muvofiqlashtirish bo'yicha maxsus ishchi guruhi tarkibi 3-ilovaga binoan tasdiqlansin.

Quyidagilar ishchi guruhining asosiy vazifasi etib belgilansin:

milliy davlatchiligimizning ko'p ming yillik tarixini, mustaqillik yillarida uning negizida tiklangan zamonaviy o'zbek davlatchiligining o'ziga xos taraqqiyot tamoyillari, jamiyatimizning pirovard maqsadlarini ilmiy-nazariy jihatdan asoslab





berish, buyuk ajdodlarimizning dunyo ilm-fani va madaniyati rivojiga qo'shgan bebaho hissasini, ular yaratgan falsafiy ta'limotlarni o'rganish va zarur xulosa va saboqlar chiqarish;

mustaqillik o'z-o'zidan kelmaganini, ozodlik yo'lida ota-bobolarimiz asrlar davomida kurash olib borganini milliy istiqlol g'oyasi asosida fuqarolarimiz, ayniqsa, yoshlarimiz ongiga singdirish;

yoshlar qalbida buyuk ajdodlarimiz tomonidan yaratilgan boy ilmiy-madaniy merosga vorislik va iftixor tuyg'ularini uyg'otish, milliy va umumbashariy qadriyatlar uyg'unligiga erishish, jamiyatimizda turli millat vakillari o'rtasida o'zaro hamjihatlik, totuvlik, diniy bag'rikenglik muhitini qaror toptirish borasidagi amaliy ishlar mazmunini keng tahlil etish;

istiqlol sharofati bilan xalqimizning bunyodkorlik salohiyati tom ma'noda yuzaga chiqqanini, xalq xo'jaligining barcha sohalarida salmoqli yutuqlarga erishilganini, erkin va farovon hayot barpo etish, barkamol avlodni voyaga yetkazish maqsadida amalga oshirilayotgan ulkan ishlar Vatanimizning dunyo hamjamiyatidan o'ziga munosib o'rin egallashiga xizmat qilishini chuqur asoslab berish.

5. O'zbekiston Davlat matbuot qo'mitasi, "O'zteleradio" kompaniyasi, O'zbekiston Milliy axborot agentligi (O'zA), "Jahon" axborot agentligi va boshqa ommaviy axborot vositalariga mustaqillikning 10 yilligi bayramiga tayyorgarlik ko'rish bo'yicha amalga oshirilayotgan ishlarni keng va muntazam ravishda yoritib borish tavsiya etilsin.

6. Belgilab qo'yilsinki, o'tkaziladigan bayram tadbirlari:

Qoraqalpog'iston Respublikasi va viloyatlarda mahalliy budjetlar hamda joylardagi ishlab chiqarish korxonalari, xo'jaliklar, jamg'armalar hisobidan;

Toshkent shahrida respublika budjeti va Toshkent shahar mahalliy budjeti mablag'lari hisobidan teng ulushlarda qoplanadi.

7. Mazkur qaror ijrosini nazorat qilish O'zbekiston Respublikasi Bosh vazirining o'rinbosari H. Karomatov zimmasiga yuklansin.

Xulosa

Mustaqillik g'oyasi — har bir xalqning mukammal rivojlanishini ta'minlaydigan muhim asosdir. O'zbekiston tarixida bu g'oya milliy mustaqillik va erkinlik uchun kurashda amalga oshirilgan jiddiy qadamlar bilan bog'liqdir. Mustaqillik g'oyasining





muvaffaqiyati xalqimizning hamjihatligi, ma'rifati va zamonaviy fikrlash tarzining natijasidir.

Foydalanuvchi adabyotlar;

1. "O'zbekistonning mustaqillikka erishishi va rivojlanishi" - O'zbekiston Respublikasi Fanlar Akademiyasi.
2. "Mustaqillik g'oyalari: tarix, hozirgi va kelajak" - O'zbekiston davlat universiteti nashrlari.
3. "O'zbekistonning milliy g'oyalari va qadriyatlari" - Ma'rifat va ta'lim, 2020.
4. https://uz.wikipedia.org/wiki/Milliy_g'oyalari
5. <https://lex.uz/docs/-2255571>

